

Samling er imødefet med spændte Forventninger over det ganske Land, og jeg synes, at det vilde være smukt, om det kunde siges om den danske Rigsdag, at, efter at vi i en Række af Aar havde ført en uafbrudt storpolitisk Kamp, viste det sig, at, da man kom til at forhandle om en Skolereform for den danske Folkeskole, fandt den danske Rigsdag der et neutralt Omraade, hvor vi kunde række hinanden Haanden til fælles Arbejde for den fælles Sag. Til Slutningen vil jeg blot nævne et lille Ord af en dygtig dansk Stolemand til Eftertanke for det høje Ting's Medlemmer. Han siger: Skolen og dens Lærerstand er en Dom over Slægten!

S. Holm: Der er under disse Dages Forhandlinger faldet mange Ytringer fra forskellige ærede Medlemmer, som jeg kunde føle mig fristet til at komme nærmere ind paa, men jeg skal modsaa Fristelsen og blot holde mig til de Udtalelser, der kom fra den ærede Minister. Den ærede Minister udtalte sig jo blandt andet om den Udbidelse af Undervisningspligten, han har foreslaaet, og mente, at Udbidelsen af Undervisningspligten til 6½ Aars Alderen var berettiget som et Værn for Børnenes Ret i Modsatning til Hjemmene. Jeg kan ikke dele denne Opfattelse, og jeg tror heller ikke, at den ærede Minister har Ret, naar han mente, at Hjemmene gennemgaaende vilde være glade ved at undvære Børnene og saa dem i Skole fra 6½ Aar. Den ærede Minister udtalte, at det var vanskeligt at slysselsætte saadanne smaa Børn i Hjemmet, de vilde let blot komme til at tilbringe Tiden med Leg. Jeg tror ingenlunde, at det paa Landet vil være saa vanskeligt at slysselsætte Smaaabørn i den Alder hjemme, som det undertiden kan være i en Købstad, men ingen kan i hvert Fald bedre bedømme det end Forældrene, og jeg tror, at det er aldeles urimeligt, at Staten allerede paa dette Tidspunkt skulde give sig til at værne Børnenes Ret til Skolegang mod Forældrene. Forældrenes Glæde over at slippe af med Børnene tror jeg vil vise sig saa som saa, og den ærede Minister kom i Virkeligheden ganske godt til at illustrere, hvor meget denne Glæde har at betyde, idet han ophyste, at der nu sendes 1438 Børn under 7 Aars Alderen til den offentlige Skole, det vil altsaa sige lidt over 1 Barn pr. Landkommune i Landet. Det er ikke noget stort Vidnesbyrd om, at Forældrene ere saa glade ved at slippe af med Børnene, skønt de allerede nu kunne sende dem i Skole. Den ærede Minister tilføjede ganske vist, at der var et noget større Antal, der gik i private Skoler, men han

havde noget ondt ved at forklare sig, hvori det kunde ligge. Jeg tror, at det for en Del ligger deri, at de, der have oprettet de private Skoler for Børn, i det hele have noget mere Interesse for at faa Børnene til at benytte Skolen, men væsentlig deri, at disse Smaaabørn sendes i Bogeskoler, og at en stor Del af disse Bogeskoler oprettes som private Skoler, saa at det er rimeligt, at det er til de private Skoler, det største Antal sendes. Men det hele Antal Børn under 7 Aar, der sendes i Skole, er ikke stort, og den højtærede Minister mener jo selv, at Forældrenes Glæde ikke er større, end at man skal tvinge dem til at gøre det. Men at Glæden derved skulde blive større for Forældrene, tror jeg ikke paa. Hvad Udskrivningen ved 13 Aars Alderen angaar, var den højtærede Ministers Hovedargument det, at naar Børnene vare naaede til den Alder, vare de mere modne og kunde derfor bedre følge med Undervisningen og have godt af et Repetitionskursus, selv om de paa en vis Maade havde naaet det Maal, Skolen sætter. Jeg benægter ikke, at man kan have udmærket godt af et Repetitionskursus i den Alder; jeg kender det af Erfaring paa flere Maader, men det tror jeg kun gælder, naar man faar denne Repetition sammen med nogenlunde jævnaldrende, og naar det ikke bliver en blot Repetition af de Kundskaber, man forlængst har tilegnet sig, men ogsaa bliver en slyddigere og mere indgaaende Tilgænselse deraf. Derfor kan det udmærket godt passe i en Skole, hvor der omtrent sidder jævnaldrende Børn i Klassen; men naar det er saaledes, som det ogsaa for Fremtiden vil blive i en stor Mængde Skoler, at den, der bliver slyddende i Skolen ud over sit 13de Aar, vil komme til at repetere sammen med 10-Aars Børn i Klassen, tillader jeg mig at tvivle paa, at det vil være saa frugtbringende, som den højtærede Minister mente. Men dertil kommer, at der er en Betragtning, som forekommer mig at maatte tale bestemt imod nu absolut at indføre tvungen Skolegang til 14 eller 15 Aars Alderen, og det er den, at der er meget delte Meninger om, paa hvad Maade man overhovedet rettest anlægger et Barns Skolegang. Den højtærede Minister vil næppe være ubekendt med, at der blandt andet er den Betragtning oppe, at man gjorde fornuftigst i over for Smaaabørn at lade dem faa en god og stadig Skolegang mellem det 7de og 13de Aar, og saa allerede fra 13 Aars Alderen lade dem tage fat og virkeligt tage fat med legemligt Arbejde og gennem Aften-skoler eller Fortsættelsesskolen, som kun arbejdede i Vintertiden, lade dem fortsætte deres Skoleuddannelse, saaledes at